

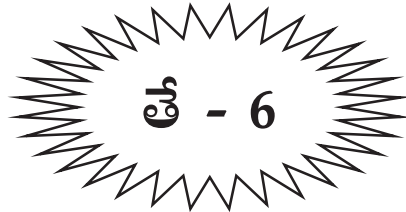
హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

**శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పారాయణచీక్షా
పదిహేనవ రోజు పారాయణ - 25.06.2021**

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మీ	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 06

సర్గల ఏడుస సంఖ్య

59 - 64 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

147 + 99 + 40 + 23 + 57 + 36 = 402 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెలామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెలామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రెఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనవష్టితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్మిన్ హతే రాక్షససైన్యపాలే, ప్లవంగమానామృషభేణ యుద్ధే ।

భీమాయుధం సాగరతుల్యవేగం, విదుద్రువే రాక్షసరాజసైన్యమ్ ॥ 59.1॥ (2 సార్లు)

గత్వాఽథ రక్షోధిపతేశ్శశంసుః, సేనాపతిం పావకసూనుశస్తమ్ ।

తచ్ఛాపి తేషాం వచనం నిశమ్య, రక్షోధిపః క్రోధవశం జగామ ॥ 59.2 ॥

సంఖ్యే ప్రహస్తం నిహతం నిశమ్య, శోకార్దితః క్రోధపరీతచేతాః ।

ఉవాచ తాన్నైర్పతయోధముఖ్యాన్, ఇంద్రో యథా చామరయోధముఖ్యాన్ ॥ 59.3 ॥

నావజ్ఞా రిపవే కార్యా యైరింద్రబలసూదనః ।

సూదితస్సైన్యపాలో మే సానుయాత్రస్సకుంజరః ॥ 59.4 ॥

సోఽహం రిపువినాశాయ విజయాయావిచారయన్ ।

స్వయమేవ గమిష్యామి రణశీర్షం తదద్భుతమ్ ॥ 59.5 ॥

అద్య తద్వానరానీకం రామం చ సహలక్ష్మణమ్ ।

నిర్గమిష్యామి బాణౌఘైః వనం దీప్తైరివాగ్నిభిః ॥ 59.6 ॥

అద్య సంతర్పయిష్యామి పృథివీం కపిశోణితైః ।

రామం చ లక్ష్మణం చైవ ప్రేషయిష్యే యమక్షయమ్ ॥

స ఏవముక్త్యా జ్వలనప్రకాశం, రథం తురంగోత్తమరాజయుక్తమ్ ॥

ప్రకాశమానం వపుషా జ్వలంతం, సమారురోహమరరాజశత్రుః ॥ 59.7 ॥

స శంఖభేరీపణవప్రణాదైః, ఆస్ఫోటితక్ష్యేళితసింహనాదైః ।

పుణ్యైష్ఠువైశ్చాప్యభిపూజ్యమానః తదా యయౌ రాక్షసరాజముఖ్యః ॥ 59.8 ॥

స శైలజీమూతనికాశరూపైః, మాంసాదనైః పావకదీప్తనేత్రైః ।

బభౌ వృతో రాక్షసరాజముఖ్యః, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవాసురేశః ॥ 59.9 ॥

తతో నగర్యాస్సహసా మహౌజాః, నిష్క్రమ్య తద్వానరసైన్యముగ్రమ్ ।

మహోర్ణవాభ్రస్తనితం దదర్శ, సముద్యతం పాదపశైలహస్తమ్ ॥ 59.10 ॥

తద్రాక్షసానీకమతిప్రచండమ్, ఆలోక్య రామో భుజగేంద్ర బాహుః ।

విభీషణం శస్త్రభృతాం వరిష్ఠమ్, ఉవాచ సేనానుగతః పృథుశ్రీః ॥ 59.11 ॥

నానాపతాకాధ్వజస్త్రజుష్టం, ప్రాసాసిశూలాయుధశస్త్రజుష్టమ్ ।

సైన్యం గజేంద్రోపమనాగజుష్టం, కస్యేదమక్షోభ్యమభీరుజుష్టమ్ ॥ 59.12 ॥

తతస్తు రామస్య నిశమ్య వాక్యం, విభీషణశ్శక్రసమానవీర్యః ।

శశంస రామస్య బలప్రవేకం, మహాత్మనాం రాక్షసపుంగవనామ్ ॥ 59.13 ॥

యోఽసౌ గజస్కంధగతో మహాత్మా, నవోదితార్కోపమతామ్రవక్త్రః ।
 ప్రకంపయన్నాగశిరోఽభ్యుపైతి, హ్యకంపనం త్వేనమవేహి రాజన్ ॥ 59.14 ॥

యోఽసౌ రథస్థో మృగరాజకేతుః, ధూన్వన్ ధనుశ్చక్రధనుఃప్రకాశమ్ ।
 కరీవ భాత్యుగ్రనివృత్తదంష్ట్రః, స ఇంద్రజిన్నామ వరప్రధానః ॥ 59.15 ॥

యశ్చైష వింధ్యాస్తమహేంద్రకల్పః, ధన్వీ రథస్థోఽతిరథోఽతివీరః ।
 విస్ఫారయంశ్చాపమతుల్యమానం, నామ్నాఽతికాయోఽతివివృద్ధకాయః ॥ 59.16 ॥

యోఽసౌ నవార్కోదితతామ్రచక్షుః, ఆరుహ్య ఘంటానినదప్రణాదమ్ ।
 గజం ఖరం గర్జతి వై మహాత్మా, మహేంద్రో నామ స ఏష వీరః ॥ 59.17 ॥

యోఽసౌ హయం కాంచనచిత్రభాండమ్, ఆరుహ్య సంధ్యాభ్రగిరిప్రకాశమ్ ।
 ప్రాసం సముద్యమ్య మరీచినద్ధం, పిశాచ ఏషోఽశనితుల్యవేగః ॥ 59.18 ॥

యశ్చైష శూలం నిశితం ప్రగృహ్య, విద్యుత్ప్రభం కింకరవజ్రవేగమ్ ।
 వృషేంద్రమాస్థాయ గిరిప్రకాశమ్, ఆయాతి యోఽసౌ త్రిశిరా యశస్వీ ॥ 59.19 ॥

అసౌ చ జీమూతనికాశరూపః, కుంభః పృథువ్యూఢసుజాతవక్షాః ।
 సమాహితః పన్నగరాజకేతుః, విస్ఫారయన్ భాతి ధనుర్విధూన్వన్ ॥ 59.20 ॥

యశ్చైష జాంబూనదవజ్రజుష్టం, దీప్తం సధూమం పరిఘం ప్రగృహ్య ।
 ఆయాతి రక్షోబలకేతుభూతస్తు, అసౌ నికుంభోఽద్భుతఘోరకర్మా ॥ 59.21 ॥

యశ్చైష చాపాశిశరౌఘజుష్టం, పతాకినం సావకదీప్తరూపమ్ ।
 రథం సమాస్థాయ విభాత్యుదగ్రః, నరాంతకోఽసౌ నగశృంగయోధీ ॥ 59.22 ॥

యశ్చైష నానావిధఘోరరూపైః, వ్యాఘ్రోష్ట్రనాగేంద్రమ్పగాశ్వవక్త్రైః ।
 భూతైర్వృతో భాతి వివృత్తనేత్రైః, సోఽసౌ సురాణామపి దర్పహంతా ॥ 59.23 ॥

యత్రైతదిందుప్రతిమం విభాతి, చ్చత్రం సితం సూక్ష్మశలాకమగ్ర్యమ్ ।
 అత్రైష రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవావభాతి ॥ 59.24 ॥

అసౌ కిరీటీ చలకుండలాస్య, నగేంద్రవింధ్యోపమభీమకాయః ।
 మహేంద్రవైవస్వతదర్పహంతా, రక్షోధిపస్సూర్య ఇవావభాతి ॥ 59.25 ॥

ప్రత్యువాచ తతో రామః విభీషణమరిందమమ్ ।
 అహేలా దీప్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.26 ॥

ఆదిత్య ఇవ దుష్ప్రేక్షః రశ్మిభిర్భాతి రావణః ।
 సువ్యక్తం లక్షయే హ్యస్య రూపం తేజస్సమావృతమ్ ॥ 59.27 ॥

దేవదానవవీరాణాం వపుర్వైవంవిధం భవేత్ ।
 యాద్యశం రాక్షసేంద్రస్య వపురేతత్ ప్రకాశతే ॥ 59.28 ॥

సర్వే పర్వతసంకాశాః సర్వే పర్వతయోధినః ।

సర్వే దీప్తాయుధధరాః యోధాశ్చాస్య మహాజసః ॥ 59.29 ॥

భాతి రాక్షసరాజోఽసౌ ప్రదీప్తైర్భీమవిక్రమైః ।

భూతైః పరివృతస్తేజ్ఞైః దేహవద్భిరివాంతకః ॥ 59.30 ॥

దిష్ట్యాఽయమద్య పాపాత్మా మమ దృష్టిపథం గతః ।

అద్య క్రోధం విమోక్ష్యామి సీతాహరణసంభవమ్ ॥ 59.31 ॥

ఏవముక్త్యా తతో రామః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరస్తస్థా సముద్భ్రత్య శరోత్తమమ్ ॥ 59.32 ॥

తతస్య రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, రక్షాంసి తాన్యాహ మహాబలాని ।

ద్వారేషు చర్యాగృహగోపురేషు, సునిర్వృతాస్తిష్ఠత నిర్విశంకాః ॥ 59.33 ॥

ఇహోగతం మాం సహితం భవద్భిః, వనాకసశ్చిద్రమిదం విదిత్వా ।

శూన్యాం పురీం దుష్ప్రసహాం ప్రమథ్య, ప్రధర్షయేయుస్సహసా సమేతాః ॥ 59.34 ॥

విసర్జయిత్వా సహితాంస్తతస్తాన్, గతేషు రక్షస్సు యథానియోగమ్ ।

వ్యదారయద్వానరసాగరౌఘం, మహారుషః పూర్ణమివార్ణవౌఘమ్ ॥ 59.35 ॥

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, దీప్తేషుచాపం యుధి రాక్షసేంద్రమ్ ।

మహాత్సముత్పాట్య మహీధరాగ్రం, దుద్రావ రక్షోఽధిపతిం హరీశః ॥ 59.36 ॥

తచ్చైలశృంగం బహువృక్షసానుం, ప్రగృహ్య చిక్షేప నిశాచరాయ ।

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, బిభేద బాణైస్తపనీయపుంఖైః ॥ 59.37 ॥

తస్మిన్ ప్రవృద్ధోత్తమసానువృక్షే, శృంగే వికీర్ణే పతితే పృథివ్యామ్ ।

మహాహికల్పం శరమంతకాభం, సమాదదే రాక్షసలోకనాథః ॥ 59.38 ॥

స తం గృహీత్వాఽనిలతుల్యవేగం, సవిస్ఫులింగజ్వలనప్రకాశమ్ ।

బాణం మహేంద్రాశనితుల్యవేగం, చిక్షేప సుగ్రీవవధాయ రుష్టః ॥ 59.39 ॥

స సాయకో రావణబాహుముక్తః, శక్రాశనిప్రఖ్యవపుశ్చితాగ్రః ।

సుగ్రీవమాసాద్య బిభేద వేగాత్, గుహేరితా క్రౌంచమివోగ్రశక్తిః ॥ 59.40 ॥

స సాయకార్తో విపరీతచేతాః, కూజన్ పృథివ్యాం నిపపాత వీరః ।

తం ప్రేక్ష్య భూమౌ పతితం విసంజ్ఞం, నేదుః ప్రహృష్టా యుధి యాతుధానాః ॥ 59.41 ॥

తతో గవాక్షో గవయః సుదంష్ట్రః, తథర్షభో జ్యోతిముఖో నభశ్చ ।

శైలాన్ సముద్యమ్య వివృద్ధకాయాః, ప్రదుద్రువుస్తం ప్రతి రాక్షసేంద్రమ్ ॥ 59.42 ॥

తేషాం ప్రహారాన్ స చకార మోఘాన్, రక్షోధిపో బాణగణైశ్చితాగ్రైః ।

తాన్వానరేంద్రానపి బాణజాలైః, బిభేద జాంబూనదచిత్రపుంఖైః ॥ 59.43 ॥

తే వానరేంద్రాస్త్రిదశారిబాణైః, భిన్నా నిపేతుర్భువి భీమకాయాః ।
 తతస్తు తద్వానరసైన్యముగ్రం, ప్రచ్ఛాదయామాస స బాణజాలైః ॥ 59.44 ॥
 తే వధ్యమానాః పతితాః ప్రవీరాః, నానద్యమానా భయశల్యవిద్ధాః ।
 శాఖామృగా రావణసాయకారైః, జగ్ముశ్శరణ్యం శరణం స్మ రామమ్ ॥ 59.45 ॥
 తతో మహాత్మా సధనుర్దనుష్మాన్, ఆదాయ రామస్సహసా జగామ ।
 తం లక్షణః ప్రాంజలిరభ్యుపేత్య, ఉవాచ వాక్యం పరమార్థయుక్తమ్ ॥ 59.46 ॥
 కామమార్య సుపర్యాప్తః, వధాయాస్య దురాత్మనః ।
 విధమిష్యామ్యహం నీచమ్, అనుజానీహి మాం ప్రభో ॥ 59.47 ॥
 తమబ్రవీన్మహాతేజాః, రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 59.48 ॥
 గచ్ఛ యత్పరశ్చాపి భవ లక్షణ సంయుగే ।
 రావణో హి మహావీర్యః, రణేఽదుభుతపరాక్రమః ।
 త్రైలోక్యేనాపి సంక్రుద్ధః, దుష్ప్రసహ్యో న సంశయః ॥ 59.49 ॥
 తస్య చ్ఛిద్రాణి మార్గస్వ స్వచ్ఛిద్రాణి చ లక్షయ ।
 చక్షుషా ధనుషా యత్నాత్ రక్షాత్మానం సమాహితః ॥ 59.50 ॥
 రాఘవస్య వచశ్రుత్వా పరిష్వజ్యాభిపూజ్య చ ।
 అభివాద్య తతో రామం యయౌ సామిత్రిరాహవమ్ ॥ 59.51 ॥
 స రావణం వారణహస్తబాహుః, దదర్శ దీప్తోద్యతభీమచాపమ్ ।
 ప్రచ్ఛాదయంతం శరవృష్టిజాలైః, తాన్వానరాన్నిన్నవికీర్ణదేహాన్ ॥ 59.52 ॥
 తమాలోక్య మహాతేజాః హనూమాన్మారుతాత్మజః ।
 నివార్య శరజాలాని ప్రదుద్రావ స రావణమ్ ॥ 59.53 ॥
 రథం తస్య సమాసాద్య భుజముద్యమ్య దక్షిణమ్ ।
 త్రాసయన్ రావణం ధీమాన్ హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.54 ॥
 దేవదానవగంధర్వైః యక్షైశ్చ సహ రాక్షసైః ।
 అవధ్యత్వం త్వయా ప్రాప్తం వానరేభ్యస్తు తే భయమ్ ॥ 59.55 ॥
 ఏష మే దక్షిణో బాహుః పంచశాఖస్సముద్యతః ।
 విధమిష్యతి తే దేహాత్ భూతాత్మానం చిరోషితమ్ ॥ 59.56 ॥
 శ్రుత్వా హనూమతో వాక్యం రావణో భీమవిక్రమః ।
 సంరక్తనయనః క్రోధాత్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 59.57 ॥
 క్షిప్రం ప్రహర నిశ్చంకం స్థిరాం కీర్తిమవాప్సు హి ।
 తతస్త్వాం జ్ఞాతవిక్రాంతం నాశయిష్యామి వానర ॥ 59.58 ॥

రావణస్య వచశ్రుత్వా వాయుసూనుర్వచోఽబ్రవీత్ |
ప్రహృతం హి మయా పూర్వమ్ అక్షం స్మర సుతం తవ || 59.59 ||

ఏవముక్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః |
ఆజఘానాఽనిలసుతం తలేనోరసి వీర్యవాన్ || 59.60 ||

స తలాభిహతస్తేన చచాల చ ముహుర్ముహుః |
స్థిత్వా ముహూర్తం తేజస్వీ స్థైర్యం కృత్వా మహామతిః |
ఆజఘానాభిసంక్రుద్ధః తలేనైవామరద్విషమ్ || 59.61 ||

తతస్తలేనాభిహతః వానరేణ మహాత్మనా |
దశగ్రీవస్సమాధూతః యథా భూమిచలేఽచలః || 59.62 ||

సంగ్రామే తం తథా దృష్ట్వా రావణం తలతాడితమ్ |
ఋషయో వానరాస్సిద్ధాః నేదుర్దేవాస్సహాసురైః || 59.63 ||

అథాశ్వాస్య మహాతేజాః రావణో వాక్యమబ్రవీత్ || 59.64 ||

సాధు వానర వీర్యేణ శ్లాఘనీయోఽసి మే రిపుః |
రావణేనైవముక్తస్తు మారుతిర్వాక్యమబ్రవీత్ || 59.65 ||

ధిగస్తు మమ వీర్యేణ యస్త్యం జీవసి రావణ |
సకృత్తు ప్రహరేదానీం దుర్బుద్ధే కిం వికత్థసే |
తతస్త్వాం మామికా ముష్టిః నయిష్యతి యమక్షయమ్ || 59.66 ||

తతో మారుతివాక్యేన క్రోధస్తస్య తదాఽజ్వలత్ || 59.67 ||

సంరక్తనయనో యత్నాత్ ముష్టిముద్యమ్య దక్షిణమ్ |
పాతయామాస వేగేన వానరోరసి వీర్యవాన్ || 59.68 ||

హనూమాన్వక్షసి వ్యూఢే సంచచాల హతః పునః || 59.69 ||

విహ్వలం తు తదా దృష్ట్వా హనూమంతం మహాబలమ్ |
రథేనాతిరథశ్శీఘ్రం నీలం ప్రతి సమభ్యగాత్ || 59.70 ||

రాక్షసానామధిపతిః దశగ్రీవః ప్రతాపవాన్ |
పన్నగప్రతిమైర్భీమైః పరమర్మాతిభేదిభిః |
శరైరాదీపయామాస నీలం హరిచమూపతిమ్ || 59.71 ||

స శరౌఘసమాయస్తః నీలః కపిచమూపతిః |
కరేణైకేన శైలాగ్రం రక్షోధిపతయేఽస్పృజత్ || 59.72 ||

హనూమానపి తేజస్వీ సమాశ్వస్తో మహామనాః |
విప్రేక్షమాణో యుద్ధేఘ్నః సరోషమిదమబ్రవీత్ || 59.73 ||

నీలేన సహ సంయుక్తం రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ ।
 అన్యేన యుధ్యమానస్య న యుక్తమభిధావనమ్ ॥ 59.74 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః తచ్చుంగం సప్తభిశ్శరైః ।
 ఆజఘాన సుతీక్ష్ణాగ్రైః తద్వికీర్ణం పపాత హ ॥ 59.75 ॥
 తద్వికీర్ణం గిరేశ్చుంగం దృష్ట్వా హరిచమూపతిః ।
 కాలాగ్నిరివ జజ్వాల క్రోధేన పరవీరహా ॥ 59.76 ॥
 సోఽశ్వకర్ణాన్ ధవాన్ సాలాన్ చూతాంశ్చాపి సుపుష్పితాన్ ।
 అన్యాంశ్చ వివిధాన్ వృక్షాన్ నీలశ్చిక్షేప సంయుగే ॥ 59.77 ॥
 స తాన్ వృక్షాన్ సమాసాద్య ప్రతిచిచ్ఛేద రావణః ।
 అభ్యవర్షత్సుఘోరేణ శరవర్షేణ పావకిమ్ ॥ 59.78 ॥
 అభివృష్టశ్శరాఘేణ మేఘేనేవ మహాచలః ।
 హ్రాస్వం కృత్వా తదా రూపం ధ్వజాగ్రే నిపపాత హ ॥ 59.79 ॥
 పావకాత్మజమాలోక్య ధ్వజాగ్రే సముపస్థితమ్ ।
 జజ్వాల రావణః క్రోధాత్ తతో నీలో ననాద చ ॥ 59.80 ॥
 ధ్వజాగ్రే ధనుషశ్చాగ్రే కిరీటాగ్రే చ తం హరిమ్ ।
 లక్ష్మణోఽథ హనూమాంశ్చ దృష్ట్వా రామశ్చ విస్మితాః ॥ 59.81 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః కపిలాఘవవిస్మితః ।
 అస్త్రమాహారయామాస దీప్తమాగ్నేయమద్భుతమ్ ॥ 59.82 ॥
 తతస్తే చుక్రుశుర్హృష్టాః లబ్ధలక్ష్ణాః ప్లవంగమాః ।
 నీలలాఘవసంభ్రాంతం దృష్ట్వా రావణమాహవే ॥ 59.83 ॥
 వానరాణాం చ నాదేన సంరబ్ధో రావణస్తదా ।
 సంభ్రమావిష్టహృదయః న కించిత్ ప్రత్యపద్యత ॥ 59.84 ॥
 ఆగ్నేయేనాథసంయుక్తం గృహీత్వా రావణశ్శరమ్ ।
 ధ్వజశీర్షస్థితం నీలమ్ ఉదైక్షత నిశాచరః ।
 తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.85 ॥
 కపే లాఘవయుక్తోఽపి మాయయా పరయాఽనయా ।
 జీవితం ఖలు రక్షస్య యది శక్తోఽపి వానర ॥ 59.86 ॥
 తాని తాన్యాత్మరూపాణి సృజసి త్వమనేకశః ॥ 59.87 ॥
 తథాఽపి త్వాం మయా యుక్తః సాయకోఽస్త్రప్రయోజితః ।
 జీవితం పరిరక్షంతం జీవితాద్రుంశయిష్యతి ॥ 59.88 ॥

ఏవముక్త్యా మహాబాహుః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

సంధాయ బాణమస్త్రేణ చమూపతిమతాడయత్ ॥ 59.89 ॥

సోఽస్త్రయుక్తేన బాణేన నీలో వక్షసి తాడితః ।

నిర్లహ్యామానస్సహసా నిపసాత మహీతలే ॥ 59.90 ॥

పితృమాహాత్మ్యసంయోగాత్ ఆత్మనశ్చాపి తేజసా ।

జానుభ్యామపతద్భూమౌ న చ ప్రాణైర్వ్యయుజ్యత ॥ 59.91 ॥

విసంజ్ఞం వానరం దృష్ట్వా దశగ్రీవో రణోత్సుకః ।

రథేనాంబుదనాదేన సామిత్రిమభిదుద్రువే ॥ 59.92 ॥

ఆసాద్య రణమధ్యే తు వారయిత్వా స్థితో జ్వలన్ ।

ధనుర్విస్ఫారయామాస కంపయన్నివ మేదినీమ్ ॥ 59.93 ॥

తమాహ సామిత్రిరదీనసత్త్వః, విస్ఫారయంతం ధనురప్రమేయమ్ ।

అభ్యేహి మామేవ నిశాచరేంద్ర, న వానరాంస్త్యం ప్రతియోద్ధుమర్హః ॥ 59.94 ॥

స తస్య వాక్యం ప్రతిపూర్ణఘోషం, జ్యాశబ్దముగ్రం చ నిశమ్య రాజా ।

ఆసాద్య సామిత్రిమవస్థితం తం, కోపాన్వితో వాక్యమువాచ రక్షః ॥ 59.95 ॥

దిష్ట్వాఽసి మే రాఘవ దృష్టిమార్గం, ప్రాప్తోఽంతగామీ విపరీతబుద్ధిః ।

అస్మిన్ క్షణే యాస్యసి మృత్యుదేశం, సంసాద్యమానో మమ బాణజాలైః ॥ 59.96 ॥

తమాహ సామిత్రిరవిస్మయానః, గర్జంతముద్వృత్తసితాగ్రదంఘ్రమ్ ।

రాజన్న గర్జంతి మహాప్రభావాః, వికత్థసే పాపకృతాం వరిష్ఠ ॥ 59.97 ॥

జానామి వీర్యం తవ రాక్షసేంద్ర, బలం ప్రతాపం చ పరాక్రమం చ ।

అవస్థితోఽహం శరచాపపాణిః, ఆగచ్ఛ కిం మోఘవికత్థనేన ॥ 59.98 ॥

స ఏవ ముక్తః కుపితస్ససర్జ, రక్షోధిపస్సప్తశరాన్ సుపుంఖాన్ ।

తాన్ లక్ష్మణః కాంచనచిత్రపుంఖైః, చిచ్ఛేద బాణైర్నిశితాగ్రధారైః ॥ 59.99 ॥

తాన్ ప్రేక్షమాణస్సహసా నికృత్తాన్, నికృత్తభోగానివ పన్నగేంద్రాన్ ।

లంకేశ్వరః క్రోధవశం జగామ, ససర్జ చాన్యాన్నిశితాన్ పృషత్కాన్ ॥ 59.100 ॥

స బాణవర్షం తు వవర్ష తీవ్రం, రామానుజః కార్ముకసంప్రయుక్తమ్ ।

క్షుర్ధారచంద్రోత్తమకర్ణిభల్లైః, శరాంశ్చ చిచ్ఛేద న చుక్షుభే చ ॥ 59.101 ॥

స బాణజాలాన్యథ తాని తాని, మోఘాని పశ్యన్ త్రిదశారిరాజః ।

విసిష్మియే లక్ష్మణలాఘవేన, పునశ్చ బాణాన్నిశితాన్ముమోచ ॥ 59.102 ॥

స లక్ష్మణశ్చాశు శరాన్ శితాగ్రాన్, మహేంద్రవజ్రాశనితుల్యవేగాన్ ।

సంధాయ చాపే జ్వలనప్రకాశాన్, ససర్జ రక్షోధిపతేర్వధాయ ॥ 59.103 ॥

స తాన్ ప్రచిచ్ఛేద హి రాక్షసేంద్రః, ఛిత్వా చ తాన్ లక్ష్మణమాజఘాన ।
శరేణ కాలాగ్నిసమప్రభేణ, స్వయంభుదత్తేన లలాటదేశే ॥ 59.104 ॥

స లక్ష్మణో రావణసాయకార్తః, చచాల చాపం శిథిలం ప్రగృహ్య ।
పునశ్చ సంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య కృచ్ఛాత్, చిచ్ఛేద చాపం త్రిదశేంద్రశత్రోః ॥ 59.105 ॥

నికృత్తచాపం త్రిభిరాజఘాన, బాణైస్తదా దాశరథిశ్చితాగ్రైః ।
స సాయకార్తో విచచాల రాజా, కృచ్ఛాచ్ఛ సంజ్ఞాం పునరాససాద ॥ 59.106 ॥

స కృత్తచాపశ్చరతాడితశ్చ, మేదార్థగాత్రో రుధిరావసిక్తః ।
జగ్రాహ శక్తిం సముదగ్రశక్తిః, స్వయంభుదత్తాం యుధి దేవశత్రుః ॥ 59.107 ॥

స తాం విధూమానలసన్నికాశాం, విత్రాసినీం వానరవాహినీనామ్ ।
చిక్షేప శక్తిం తరసా జ్వలంతీం, సామిత్రయే రాక్షసరాష్ట్రనాథః ॥ 59.108 ॥

తామాపతంతీం భరతానుజోఽగ్రైః, జఘాన బాణైశ్చ హుతాగ్నికల్పైః ।
తథాఽపి సా తస్య వివేశ శక్తిః, బాహ్వాంతరం దాశరథేర్విశాలమ్ ॥ 59.109 ॥

స శక్తిమాన్ శక్తిసమాహతస్సన్, ముహుః ప్రజజ్వాల రఘుప్రవీరః ।
తం విహ్వలంతం సహసాఽభ్యుపేత్య, జగ్రాహ రాజా తరసా భుజాభ్యామ్ ॥ 59.110 ॥

హిమవాన్మందరో మేరుః త్రైలోక్యం వా సహామరైః ।
శక్యం భుజాభ్యాముద్ధర్తుం న సంఖ్యే భరతానుజః ॥ 59.111 ॥

శక్త్యా బ్రాహ్మోపి సామిత్రః తాడితస్తు స్తనాంతరే ।
విష్ణోరచింత్యం స్వం భాగమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరత్ ॥ 59.112 ॥

తతో దానవదర్పఘ్నం సామిత్రం దేవకంటకః ।
తం పీడయిత్వా బాహుభ్యామ్ అప్రభుర్లంఘనేఽభవత్ ।
అథైవం వైష్ణవం భాగం మానుషం దేహమాస్థితమ్ ॥ 59.113 ॥

అథ వాయుసుతః క్రుద్ధః రావణం సమభిద్రవత్ ।
ఆజఘానోరసి క్రుద్ధః వజ్రకల్పేన ముష్టినా ॥ 59.114 ॥

తేన ముష్టిప్రహారేణ రావణో రాక్షసేశ్వరః ।
జానుభ్యామపతద్భూమౌ చచాల చ పపాత చ ॥ 59.115 ॥

ఆస్మైస్సనేత్రశ్రవణైః వవామ రుధిరం బహు ॥ 59.116 ॥

విఘూర్ణమానో నిశ్చేష్టః రథోపస్థ ఉపావిశత్ ।
విసంజ్ఞో మూర్ఛితశ్చాసీత్ న చ స్థానం సమాలభత్ ॥ 59.117 ॥

విసంజ్ఞం రావణం దృష్ట్వా సమరే భీమవిక్రమమ్ ।
ఋషయో వానరాస్సర్వే నేదుర్దేవాస్సవాసవాః ॥ 59.118 ॥

హనూమానపి తేజస్వీ లక్ష్మణం రావణార్దితమ్ ।

అనయద్రాఘవాభ్యాశం బాహుభ్యాం పరిగృహ్య తమ్ ॥ 59.119 ॥

వాయుసూనోస్సుహృత్వేన భక్త్యా పరమయా చ సః ।

శత్రూణామప్రకంప్యోఽపి లఘుత్వమగమత్కపేః ॥ 59.120 ॥

తం సముత్సృజ్య సా శక్తిః సౌమిత్రిం యుధి దుర్జయమ్ ।

రావణస్య రథే తస్మిన్ స్థానం పునరుపాగతా ॥ 59.121 ॥

ఆశ్వస్తశ్చ విశల్యశ్చ లక్ష్మణశ్చత్రుసూదనః ।

విష్ణోర్భాగమమీమాంస్యమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరన్ ॥ 59.122 ॥

రావణోఽపి మహాతేజాః ప్రాప్య సంజ్ఞాం మహాహవే ।

ఆదదే నిశితాన్ బాణాన్ జగ్రాహ చ మహద్దనుః ॥ 59.123 ॥

నిసాతితమహావీరాం ద్రవంతీం వానరీం చమూమ్ ।

రాఘవస్తు రణే దృష్ట్వా రావణం సమభిద్రవత్ ॥ 59.124 ॥

అధైనముపసంగమ్య హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ।

మమ పృష్ఠం సమారుహ్య రాక్షసం శాస్తుమర్హసి ॥ 59.125 ॥

విష్ణుర్యథా గరుత్మంతం బలవంతం సమాహితః ।

తచ్ఛ్రుత్వా రాఘవో వాక్యం వాయుపుత్రేణ భాషితమ్ ।

ఆరురోహ మహాశూరః బలవంతం మహాకపిమ్ ॥ 59.126 ॥

రథస్థం రావణం సంఖ్యే దదర్శ మనుజాధిపః ॥ 59.127 ॥

తమాలోక్య మహాతేజాః ప్రదుద్రావ స రాఘవః ।

వైరోచనమివ క్రుద్ధః విష్ణురభ్యుద్యతాయుధః ॥ 59.128 ॥

జ్యౌశబ్దమకరోత్తీవ్రం వజ్రనిష్పేషనిస్వనమ్ ॥ 59.129 ॥

గిరా గంభీరయా రామః రాక్షసేంద్రమువాచ హ ॥ 59.130 ॥

తిష్ఠ తిష్ఠ మమ త్వం హి కృత్వా విప్రియమీదృశమ్ ।

క్వ ను రాక్షసశార్దూల గతో మోక్షమవాప్స్యసి ॥ 59.131 ॥

యదీంద్రవైవస్వతభాస్కరాన్ వా, స్వయంభువైశ్వానరశంకరాన్ వా ।

గమిష్యసి త్వం దశ వా దిశోఽథవా, తథాఽపి మే నాద్య గతో విమోక్ష్యసే ॥ 59.132 ॥

యజ్ఞైవ శక్త్యాఽభిహతస్త్వయాఽద్య, ఇచ్ఛన్ విషాదం సహసాఽభ్యుపేతః ।

స ఏవ రక్షోగణరాజమృత్యుః, సపుత్రదారస్య తవాద్య యుద్ధే ॥ 59.133 ॥

ఏతేన చాత్యద్భుతదర్శనాని, శరైర్జనస్థానకృతాలయాని ।

చతుర్దశాన్యాత్తవరాయుధాని, రక్షస్సహస్రాణి నిషూదితాని ॥ 59.134 ॥

రాఘవస్య వచశ్రుత్వా రాక్షసేంద్రో మహాకపిమ్ |

వాయుపుత్రం మహావీర్యం వహంతం రాఘవం రణే ||

రోషేణ మహతాఽఽవిష్టః పూర్వవైరమనుస్మరన్ |

ఆజఘాన శరైస్తీక్ష్ణైః కాలానలశిఖోపమైః || 59.135 ||

రాక్షసేనాహవే తస్య తాడితస్యాపి సాయకైః |

స్వభావతేజోయుక్తస్య భూయస్తేజోఽభ్యవర్ణత || 59.136 ||

తతో రామో మహాతేజాః రావణేన కృతవ్రణమ్ |

దృష్ట్వా ప్లవగశార్దూలం కోపస్య వశమేయివాన్ || 59.137 ||

తస్యాభిచంక్రమ్య రథం స చక్రం, సాశ్వధ్వజచ్ఛత్రమహాపతాకమ్ |

ససారథిం సాశనిశూలఖడ్గం, రామః ప్రచిచ్ఛేద శరైస్సుపుంభైః || 59.138 ||

అథేంద్రశత్రుం తరసా జఘాన, బాణేన వజ్రాశనిసన్నిభేన |

భుజాంతరే వ్యూఢసుజాతరూపే, వజ్రేణ మేరుం భగవానివేంద్రః || 59.139 ||

యో వజ్రపాతాశనిసన్నిపాతాత్, న చుక్షుభే నాపి చచాల రాజా |

స రామబాణాభిహతో భృశార్తః, చచాల చాపం చ ముమోచ వీరః || 59.140 ||

తం విహ్వలంతం ప్రసమీక్ష్య రామః, సమాదదే దీప్తమథార్థచంద్రమ్ |

తేనార్కవర్ణం సహసా కిరీటం, చిచ్ఛేద రక్షోధిపతేర్మహాత్మా || 59.141 ||

తం నిర్విషాశీవిషసన్నికాశం, శాంతార్చిషం సూర్యమివాప్రకాశమ్ |

గతశ్రియం కృత్తకిరీటకూటమ్, ఉవాచ రామో యుధి రాక్షసేంద్రమ్ || 59.142 ||

కృతం త్వయా కర్మ మహత్సుభీమం, హతవ్రవీరశ్చ కృతస్త్వయాఽహమ్ |

తస్మాత్పరిశ్రాంత ఇవ వ్యవస్య, న త్వాం శరైర్మ్రుత్యువశం నయామి || 59.143 ||

గచ్ఛాఽనుజానామి రణార్దితస్త్వం, ప్రవిశ్య రాత్రించరరాజ లంకామ్ |

ఆశ్వాస్య నిర్యాహి రథీ చ ధన్వీ, తదా బలం ద్రక్ష్యసి మే రథస్థః || 59.144 ||

స ఏవముక్తో హతదర్పహర్షః, నికృత్తచాపస్య హతాశ్వసూతః |

శరార్దితః కృత్తమహాకిరీటః, వివేశ లంకాం సహసా స రాజా || 59.145 ||

తస్మిన్ ప్రవిష్టే రజనీచరేంద్రే, మహాబలే దానవదేవశత్రౌ |

హరీన్విశల్యాన్ సహ లక్ష్మణేన, చకార రామః పరమాహవాగ్రే || 59.146 ||

తస్మిన్ ప్రభిన్నే త్రిదశేంద్రశత్రౌ, సురాసురా భూతగణా దిశశ్చ |

ససాగరాస్సర్షిమహెలారగాశ్చ, తథైవ భూమ్యంబుచరాశ్చ హృష్టాః || 59.147 || (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ |

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షష్ఠితమస్కర్ణః

రామభద్ర మహేస్వాస రఘువీరస్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స ప్రవిశ్య పురీం లంకాం రామబాణభయార్దితః ।

భగ్గుదర్పస్తదా రాజా బభూవ వ్యధితేంద్రియః ॥ 60.1 ॥ (2 సార్లు)

మాతంగ ఇవ సింహేన గరుడేనేవ పన్నగః ।

అభిభూతోఽభవద్రాజా రాఘవేణ మహాత్మనా ॥ 60.2 ॥

బ్రహ్మదండప్రకాశానాం విద్యుత్సదృశవర్చసామ్ ।

స్మరన్ రాఘవబాణానాం వివృథే రాక్షసేశ్వరః ॥ 60.3 ॥

స కాంచనమయం దివ్యమ్ ఆశ్రిత్య పరమాసనమ్ ।

విప్రేక్షమాణో రక్షాంసి రావణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 60.4 ॥

సర్వం తత్థలు మే మోఘం యత్తప్తం పరమం తపః ।

యత్యమానో మహేంద్రేణ మానుషేణాస్మి నిర్జితః ॥ 60.5 ॥

ఇదం తద్బ్రహ్మణో ఘోరం వాక్యం మామభ్యుపస్థితమ్ ।

మానుషేభ్యో విజానీహి భయం త్వమితి తత్తదా ॥ 60.6 ॥

దేవదానవగంధర్వైః యక్షరాక్షసపన్నగైః ।

అవధ్యత్వం మయా ప్రాప్తం మానుషేభ్యో న యాచితమ్ ॥ 60.7 ॥

విదితం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్ ।

ఇక్ష్యాకుకులనాథేన అనరణ్యేన యత్పురా ॥ 60.8 ॥

ఉత్పత్యతే హి మద్వంశే పురుషో రాక్షసాధమ ।

యస్త్యాం సపుత్రం సామాత్యం సబలం సాశ్వసారథిమ్ ।

నిహనిష్యతి సంగ్రామే త్వాం కులాధమ దుర్మతే ॥ 60.9 ॥

శస్త్రోఽహం వేదవత్యా చ యా సా ధర్షితా పురా ।

సేయం సీతా మహాభాగా జాతా జనకనందినీ ॥ 6.10 ॥

ఉమా నందీశ్వరశ్చాపి రంభా వరుణకన్యకా ।

యథోక్తాస్తపసా ప్రాప్తం న మిథ్యా ఋషిభాషితమ్ ॥ 60.11 ॥

ఏతదేవాభ్యుపాగమ్య యత్నం కర్తుమిహార్హథ ।

రాక్షసాశ్చాపి తిష్ఠంతు చర్యాగోపురమూర్ధసు ॥ 60.12 ॥

స చాప్రతిమగంభీరః దేవదానవదర్పహా ।

బ్రహ్మశాపాభిభూతస్తు కుంభకర్ణో విబోధ్యతామ్ ॥ 60.13 ॥

స పరాజితమాత్మానం ప్రహస్తం చ నిషూదితమ్ ।

జ్ఞాత్వా రక్షోబలం భీమమ్ ఆదిదేశ మహాబలః ॥ 60.14 ॥

ద్వారేషు యత్నుః క్రియతాం ప్రాకారశ్చాధిరుహ్యతామ్ ।

నిద్రావశసమావిష్టః కుంభకర్ణో విబోధ్యతామ్ ॥ 60.15 ॥

సుఖం స్వపితి నిశ్చింతః కాలోపహతచేతనః ।

నవ షట్సుప్త చాష్టై చ మాసాన్ స్వపితి రాక్షసః ॥ 60.16 ॥

మంత్రయిత్వా ప్రసుస్తోఽయమ్ ఇతస్తు నవమేఽహని ।

తం తు బోధయత క్షిప్రం కుంభకర్ణం మహాబలమ్ ॥ 17 ॥

స తు సంఖ్యే మహాబాహుః కకుదస్సర్వరక్షసామ్ ।

వానరాన్ రాజపుత్రౌ చ క్షిప్రమేవ వధిష్యతి ॥ 60.18 ॥

ఏష కేతుః పరః సంఖ్యే ముఖ్యో వై సర్వరక్షసామ్ ।

కుంభకర్ణస్సదా శేతే మూఢో గ్రామ్యసుఖే రతః ॥ 60.19 ॥

రామేణ హి నిరస్తస్య సంగ్రామేఽస్మిన్ సుదారుణే ।

భవిష్యతి న మే శోకః కుంభకర్ణే విబోధితే ॥ 60.20 ॥

కిం కరిష్యామ్యహం తేన శక్రతుల్య బలేన హి ।

ఈదృశే వ్యసనే ప్రాప్తే యో న సాహ్యాయ కల్పతే ॥ 60.21 ॥

తే తు తద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసేంద్రస్య రాక్షసాః ।

జగ్ముః పరమసంభ్రాంతాః కుంభకర్ణనివేశనమ్ ॥ 60.22 ॥

తే రావణసమాదిష్టాః మాంసశోణితభోజనాః ।

గంధమాల్యాంస్తథా భక్ష్యాన్ ఆదాయ సహసా యయుః ॥ 60.23 ॥

తాం ప్రవిశ్య మహాద్వారాం సర్వతో యోజనాయతామ్ ।

కుంభకర్ణగుహం రమ్యాం సర్వగంధప్రవాహినీమ్ ॥ 60.24 ॥

కుంభకర్ణస్య నిశ్వాసాత్ అవధూతా మహాబలాః ।

ప్రతిష్ఠమానాః కృచ్ఛ్రేణ యత్నాత్ప్రవివిశుర్గుహామ్ ॥ 60.25 ॥

తాం ప్రవిశ్య గుహం రమ్యాం శుభాం కాంచనకుట్టిమామ్ ।

దదృశుర్నైర్వృతవ్యాఘ్రం శయానం భీమదర్శనమ్ ॥ 60.26 ॥

తే తు తం వికృతం సుప్తం వికీర్ణమివ పర్వతమ్ ।

కుంభకర్ణం మహానిద్రం సహితాః ప్రత్యబోధయన్ ॥ 60.27 ॥

ఊర్ష్వరోమాంచితతనుం శ్వసంతమివ పన్నగమ్ ।

త్రాసయంతం మహాశ్వాసైః శయానం భీమదర్శనమ్ ॥ 60.28 ॥

భీమనాసాపుటం తం తు పాతాళవిపులాననమ్ ।

శయ్యాయాం న్యస్తసర్వాంగం మేదోరుధిరగంధినమ్ ॥ 60.29 ॥

కాంచనాంగదనద్ధాంగం కిరీటినమరిందమమ్ ।

దదృశుర్మైర్పతవ్యాఘ్రం కుంభకర్ణం మహాబలమ్ ॥ 60.30 ॥

తతశ్చక్రుర్మహాత్మానః కుంభకర్ణాగ్రతస్తదా ।

మాంసానాం మేరుసంకాశం రాశిం పరమతర్పణమ్ ॥ 60.31 ॥

మృగాణాం మహిషాణాం చ వరాహాణాం చ సంచయాన్ ।

చక్రుర్మైర్పతశార్దులాః రాశిమన్నస్య చాద్భుతమ్ ॥ 60.32 ॥

తతశ్శోణితకుంభాంశ్చ మద్యాని వివిధాని చ ॥ 60.33 ॥

పురస్తాత్ కుంభకర్ణస్య చక్రుస్త్రిదశశత్రవః ।

లిలిపుశ్చ పరాద్వేన చందనేన పరంతపమ్ ॥ 60.34 ॥

దివ్యైరాచ్ఛాదయామాసుః మాల్యైర్గన్తైస్సుగన్ధిభిః ।

ధూపం సుగంధం సస్పృజాః తుష్టుపుశ్చ పరంతపమ్ ॥ 60.35 ॥

జలదా ఇవ చోన్నేదుః యాతుధానాస్తతస్తతః ।

శంఖానాపూరయామాసుః శశాంకసదృశప్రభాన్ ।

తుములం యుగపచ్ఛాపి వినేదుశ్చాప్యమర్షితాః ॥ 60.36 ॥

నేదురాస్ఫోటయామాసుః చిక్షిపుస్తే నిశాచరాః ।

కుంభకర్ణవిబోధార్థం చక్రుస్తే విపులం స్వనమ్ ॥ 60.37 ॥

సశంఖభేరీపణవప్రణాదమ్, ఆస్ఫోటితక్ష్యేళితసింహనాదమ్ ।

దిశో ద్రవంతస్త్రిదివం కిరంత, శ్రుత్వా విహంగాస్పహసా నిపేతుః ॥ 60.38 ॥

యదా భృశార్చైర్నినదైర్మహాత్మాస న కుంభకర్ణో బుబుధే ప్రసుప్తః ।

తతో ముసుంఠీర్ముసలాని సర్వే, రక్షోగణాస్తే జగృహుర్గదాశ్చ ॥ 60.39 ॥

తం శైలశృంగైర్ముసలైర్గదాభిః, వృక్షైస్తలైర్ముద్గరముష్టిభిశ్చ ।

సుఖప్రసుప్తం భువి కుంభకర్ణం, రక్షాంస్యదగ్రాణి తదా నిజఘ్నుః ॥ 60.40 ॥

తస్య నిశ్వాసవతేన కుంభకర్ణస్య రక్షసః ।

రాక్షసా బలవంతోఽపి స్థాతుం నాశక్నువన్ పురః ॥ 60.41 ॥

తతః పరిహితా గాఢం రాక్షసా భీమవిక్రమాః ॥ 60.42 ॥

మృదంగపణవాన్ భేరీః శంఖకుంభగణాంస్తదా ।

దశరాక్షససాహస్రా యుగపత్పర్యవాదయన్ ॥ 60.43 ॥

నీలాంజనచయాకారాః తే తు తం ప్రత్యబోధయన్ ।

అభిఘ్నంతో నదంతశ్చ వైవ సంవివిదే తు సః ॥ 60.44 ॥

యదా చైనం న శేకుస్తే ప్రతిబోధయితుం తదా ।
తతో గురుతరం యత్నం దారుణం సముపాక్రమన్ ॥ 60.45 ॥

అశ్వానుష్ఠాన్ ఖరాన్నాగాన్ జఘ్నుర్దండకశాంకుశైః ।
భేరీశంఖమృదంగాంశ్చ సర్వప్రాణైరవాదయన్ ॥ 60.46 ॥

నిజఘ్నుశ్చాస్య గాత్రాణి మహాకాష్ఠకటంకరైః ।
ముద్గరైర్ముసలైశ్చైవ సర్వప్రాణసముద్యతైః ॥ 60.47 ॥

తేన శబ్దేన మహతా లంకా సమభిపూరితా ।
సపర్వతవనా సర్వా సోఽపి వైవ ప్రబుధ్యతే ॥ 60.48 ॥

తతస్సహస్రం భేరీణాం యుగపత్రమహన్యత ।
మృష్టకాంచనకోణానామ్ ఆసక్తానాం సమంతతః ॥ 60.49 ॥

ఏవమప్యతినిద్రస్తు యదా వైవ ప్రబుధ్యతే ।
శాపస్య వశమాపన్నః తతః క్రుద్ధా నిశాచరాః ।
మహాక్రోధసమావిష్టాః సర్వే భీమపరాక్రమాః ॥ 60.50 ॥

తద్రక్షో బోధయిష్యంతః చక్రురన్యే పరాక్రమమ్ ॥ 60.51 ॥

అన్యే భేరీస్సమాజఘ్నుః అన్యే చక్రుర్మహాస్వనమ్ ।
కేశానన్యే ప్రలులుపుః కర్ణావన్యే దశంతి చ ॥ 60.52 ॥

ఉదకుంభశతాన్యన్యే సమసించంత కర్ణయోః ।
న కుంభకర్ణః పస్పందే మహానిద్రావశం గతః ॥ 60.53 ॥

అన్యే చ బలినస్తస్య కూటముద్గరపాణయః ।
మూర్ఛి వక్షసి గాత్రేషు పాతయన్ కూటముద్గరాన్ ॥ 60.54 ॥

రజ్జుబంధనబద్ధాభిః శతఘ్నిభిశ్చ సర్వతః ।
వధ్యమానో మహాకాయః న ప్రాబుధ్యత రాక్షసః ॥ 60.55 ॥

వారణానాం సహస్రం తు శరీరేఽస్య ప్రధావితమ్ ।
కుంభకర్ణస్తతో బుద్ధః స్పర్శం పరమబుధ్యత ॥ 60.56 ॥

స పాత్యమానైర్గిరిశృంగవృక్షైః, అచింతయంస్తాన్విపులాన్ ప్రహారాన్ ।
నిద్రాక్షయాత్ క్షుద్భయపీడితశ్చ, విజృంభమాణస్సహసోత్పపాత ॥ 60.57 ॥

స నాగభోగాచలశృంగకల్పౌ, విక్షిప్య బాహూ గిరిశృంగసారౌ ।
వివృత్య వక్త్రం బడబాముఖాభం, నిశాచరోఽసౌ వికృతం జజృంభే ॥ 60.58 ॥

తస్య జాజృంభమాణస్య వక్త్రం పాతాళసన్నిభమ్ ।
దదృశే మేరుశృంగాగ్రే దివాకర ఇవోదితః ॥ 60.59 ॥

స జృంభమాణోఽతిబలః ప్రతిబుద్ధో నిశాచరః ।

నిశ్వాసశ్చాస్య సంజజ్ఞే పర్వతాదివ మారుతః ॥ 60.60 ॥

రూపముత్తిష్ఠతస్తస్య కుంభకర్ణస్య తద్భృభౌ ।

తపాంతే సబలాకస్య మేఘస్యేవ వివర్షతః ॥ 60.61 ॥

తస్య దీప్తాగ్నిసదృశే విద్యుత్సదృశవర్చసీ ।

దదృశాతే మహానేత్రే దీప్తావివ మహాగ్రహౌ ॥ 60.62 ॥

తతస్త్యదర్భయన్ సర్వాన్ భక్ష్యాంశ్చ వివిధాన్ బహూన్ ।

వరాహాన్ మహిషాంశ్చైవ స బభక్ష మహాబలః ॥ 60.63 ॥

అదన్ బుభుక్షితో మాంసం శోణితం తృషితః పిబన్ ।

మేదఃకుంభాంశ్చ మద్యం చ పపౌ శక్రరిపుస్తదా ॥ 60.64 ॥

తతస్తృప్త ఇతి జ్ఞాత్వా సముత్పేతుర్నిశాచరాః ।

శిరోభిశ్చ ప్రణమ్యైనం సర్వతః పర్యవారయన్ ॥ 60.65 ॥

నిద్రావిశదనేత్రస్తు కలుషీకృతలోచనః ।

చారయన్ సర్వతో దృష్టిం తాన్ దదర్శ నిశాచరాన్ ॥ 60.66 ॥

స సర్వాన్ సాంత్యయామాస నైర్వతాన్నైర్వతర్షభః ।

బోధనాద్విస్మితశ్చాపి రాక్షసానిదమబ్రవీత్ ॥ 60.67 ॥

కిమర్థమహమాదృత్య భవద్భిః ప్రతిబోధితః ।

కచ్చిత్ సుకుశలం రాజ్ఞః భయవానేష వా న కిమ్ ॥ 60.68 ॥

అథవా ధ్రువమన్యేభ్యః భయం పరముపస్థితమ్ ।

యదర్థమేవం త్వరితైః భవద్భిః ప్రతిబోధితః ॥ 60.69 ॥

అద్య రాక్షసరాజస్య భయముత్పాటయామ్యహమ్ ।

పాతయిష్యే మహేంద్రం వా శాతయిష్యే తథాఽనలమ్ ॥ 60.70 ॥

న హ్యల్పకారణే సుప్తం బోధయిష్యతి మాం గురుః ।

తదాఖ్యాతార్థతత్త్వేన మత్ప్రబోధనకారణమ్ ॥ 60.71 ॥

ఏవం బ్రువాణం సంరబ్ధం కుంభకర్ణం మహాబలమ్ ।

యూపాక్షస్సచివో రాజ్ఞః కృతాంజలిరువాచ హ ॥ 60.72 ॥

న నో దైవకృతం కించిత్ భయమస్తి కదాచన ।

మానుషాన్నో భయం రాజన్ తుములం సంప్రబాధతే ॥ 60.73 ॥

న దైత్యదానవేభ్యో వా భయమస్తి హి తాదృశమ్ ।

యాదృశం మానుషం రాజన్ భయమస్మానుపస్థితమ్ ॥ 60.74 ॥

వానరైః పర్వతాకారైః లంకేయం పరివారితా ।

సీతాహరణసంతప్తాత్ రామాన్నస్తుములం భయమ్ ॥ 60.75 ॥

ఏకేన వానరేణేయం పూర్వం దగ్ధా మహాపురీ ।

కుమారో నిహతశ్చాక్షః సానుయాత్రస్సకుంజరః ॥ 60.76 ॥

స్వయం రక్షోధిపశ్చాపి పౌలస్త్యో దేవకంటకః ।

మృతేతి సంయుగే ముక్తః రామేణాదిత్యతేజసా ॥ 60.77 ॥

యన్న దేవైః కృతో రాజా నాపి దైత్యైర్ష దానవైః ।

కృతస్స ఇహ రామేణ విముక్తః ప్రాణసంశయాత్ ॥ 60.78 ॥

స యూపాక్షవచశ్రుత్వా భ్రాతుర్యుధి పరాజయమ్ ।

కుంభకర్ణో వివృత్తాక్షః యూపాక్షమిదమబ్రవీత్ ॥ 60.79 ॥

సర్వమద్వైవ యూపాక్ష హరిసైన్యం సలక్ష్మణమ్ ।

రాఘవం చ రణే హత్వా పశ్చార్ధక్ష్యామి రావణమ్ ॥ 60.80 ॥

రాక్షసాంస్తర్పయిష్యామి హరీణాం మాంసశోణితైః ।

రామలక్ష్మణయోశ్చాపి స్వయం పాస్యామి శోణితమ్ ॥ 60.81 ॥

తత్తస్య వాక్యం బ్రువతో నిశమ్య, సగర్వితం రోషవివృద్ధదోషమ్ ।

మహేలాదరో వైర్యతయోధముఖ్యః, కృతాంజలిర్వాక్యమిదం బభాషే ॥ 60.82 ॥

రావణస్య వచశ్రుత్వా గుణదోషా విమృశ్య చ ।

పశ్చాదపి మహాబాహేలా శత్రూన్ యుధి విజేష్యసి ॥ 60.83 ॥

మహేలాదరవచశ్రుత్వా రాక్షసైః పరివారితః ।

కుంభకర్ణో మహాతేజాః సంప్రతస్థే మహాబలః ॥ 60.84 ॥

తం సముత్థాప్య భీమాక్షం భీమరూపపరాక్రమమ్ ।

రాక్షసాస్త్వరితా జగ్ముః దశగ్రీవనివేశనమ్ ॥ 60.85 ॥

తతో గత్వా దశగ్రీవమ్ ఆసీనం పరమాసనే ।

ఊచుర్బద్ధాంజలిపుటాః సర్వ ఏవ నిశాచరాః ॥ 60.86 ॥

ప్రబుద్ధః కుంభకర్ణోఽయం భ్రాతా తే రాక్షసర్షభ ।

కథం తత్తైవ నిర్యాతు ద్రక్షస్యేనమిహాగతమ్ ॥ 60.87 ॥

రావణస్త్వబ్రవీద్ధృష్టః రాక్షసాంస్తానుపస్థితాన్ ।

ద్రష్టుమేనమిహేచ్ఛామి యథాన్యాయం చ పూజ్యతామ్ ॥ 60.88 ॥

తథేత్యుక్త్వా తు తే సర్వే పునరాగమ్య రాక్షసాః ।

కుంభకర్ణమిదం వాక్యమ్ ఊచూ రావణచోదితాః ॥ 60.89 ॥

ద్రష్టుం త్వాం కాంక్షతే రాజా సర్వరాక్షసపుంగవః ॥

గమనే క్రియతాం బుద్ధిః భ్రాతరం సంప్రహర్షయ ॥ 60.90 ॥

కుంభకర్ణస్తు దుర్ధర్షః భ్రాతురాజ్ఞాయ శాసనమ్ ।

తథేత్యుక్త్వా మహాబాహుః శయనాదుత్పసాత హా ॥ 60.91 ॥

ప్రక్షాళ్య వదనం హృష్టః స్నాతః పరమభూషితః ।

పిపాసుస్త్వరయామాస పానం బలసమీరణమ్ ॥ 60.92 ॥

తతస్తే త్వరితాస్తస్య రాక్షసా రావణాజ్ఞయా ।

మద్యకుంభాంశ్చ వివిధాన్ క్షిప్రమేవోపహారయన్ ॥ 60.93 ॥

పీత్వా ఘటసహస్రే ద్వే గమనాయోపచక్రమే ।

ఈషత్సముత్కతో మత్తః తేజోబలసమన్వితః ।

కుంభకర్ణో బభౌ హృష్టః కాలాంతకయమోపమః ॥ 60.94 ॥

భ్రాతుస్స భవనం గచ్ఛన్ రక్షోగణసమన్వితః ।

కుంభకర్ణః పదన్యాసైః అకంపయత మేదినీమ్ ॥ 60.95 ॥

స రాజమార్గం వపుషా ప్రకాశయన్, సహస్ర్రశ్మిర్ధరణీమివాంశుభిః ।

జగామ తత్రాంజలిమాలయావృతః, శతక్రతుర్గేహమివ స్వయంభువః ॥ 60.96 ॥

తం రాజమార్గస్థమమిత్రఘాతినం, వనౌకసస్తే సహసా బహిష్ఠితాః ।

దృష్ట్వాఽప్రమేయం గిరిశృంగకల్పం, వితత్రసుస్తే హరియూథసాలాః ॥ 60.97 ॥

కేచిచ్ఛరణ్యం శరణం స్మ రామం, వ్రజంతి కేచిద్వ్యథితాః పతంతి ।

కేచిద్దిశస్సు వ్యథితాః ప్రయాంతి, కేచిద్భయార్తా భువి శేరతే స్మ ॥ 60.98 ॥

తమద్రిశృంగప్రతిమం కిరీటినం, స్పృశంతమాదిత్యమివాత్మతేజసా ।

వనౌకసః ప్రేక్ష్య వివృద్ధమద్భుతం, భయార్దితా దుద్రువిరే తతస్తతః ॥ 60.99 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతో రామో మహాతేజాః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।

కిరీటినం మహాకాయం కుంభకర్ణం దదర్శ హా ॥ 61.1 ॥ (2 సార్లు)

తం దృష్ట్వా రాక్షసశ్రేష్ఠం పర్వతాకారదర్శనమ్ ।

క్రమమాణమివాకాశం పురా నారాయణం ప్రభుమ్ ।

సతోయాంబుదసంకాశం కాంచనాంగదభూషణమ్ ॥ 61.2 ॥

దృష్ట్వా పునః ప్రదుద్రావ వానరాణాం మహోచమూః ॥ 61.3 ॥

విద్రుతాం వాహినీం దృష్ట్వా వర్ణమానం చ రాక్షసమ్ ।

సవిస్మయమిదం రామః విభీషణమువాచ హా ॥ 61.4 ॥

కోఽసౌ పర్వతసంకాశః కిరీటీ హరిలోచనః ।

లంకాయాం దృశ్యతే వీర సవిద్యుదివ తోయదః ॥ 61.5 ॥

పృథివ్యాః కేతుభూతోఽసౌ మహానేకోఽత్ర దృశ్యతే ।

యం దృష్ట్వా వానరాస్సర్వే విద్రవంతి తతస్తతః ॥ 61.6 ॥

ఆచక్ష్య మే మహాన్ కోఽసౌ రక్షో వా యది వాఽసురః ।

న మయైవంవిధం భూతం దృష్టపూర్వం కదాచన ॥ 61.7 ॥

స పృష్ఠో రాజపుత్రేణ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ।

విభీషణో మహాప్రాజ్ఞః కాకుత్స్థమిదమబ్రవీత్ ॥ 61.8 ॥

యేన వైవస్వతో యుద్ధే వాసవశ్చ పరాజితః ।

సైష విశ్రవసః పుత్రః కుంభకర్ణః ప్రతాపవాన్ ।

అస్య ప్రమాణాత్ సదృశః రాక్షసోఽన్యో న విద్యతే ॥ 61.9 ॥

ఏతేన దేవా యుధి దానవాశ్చ, యక్షా భుజంగాః పిశితాశనాశ్చ ।

గంధర్వవిద్యాధరకిన్నరాశ్చ, సహస్రశో రాఘవసంప్రభగ్నాః ॥ 61.10 ॥

శూలపాణిం విరూపాక్షం కుంభకర్ణం మహాబలమ్ ।

హంతుం న శేకుస్త్రిదశాః కాలోఽయమితి మోహితాః ॥ 61.11 ॥

ప్రకృత్యా హ్యేష తేజస్వీ కుంభకర్ణో మహాబలః ।

అన్యేషాం రాక్షసేంద్రాణాం వరదానకృతం బలమ్ ॥ 61.12 ॥

ఏతేన జాతమాత్రేణ క్షుధార్తేన మహాత్మనా ।

భక్షితాని సహస్రాణి సత్త్వానాం సుబహులన్యపి ॥ 61.13 ॥

తేషు సంభక్ష్యమాణేషు ప్రజా భయనిపీడితాః ।

యాంతి స్మ శరణం శక్రం తమప్యర్థం న్యవేదయన్ ॥ 61.14 ॥

స కుంభకర్ణం కుపితో మహేంద్రః, జఘాన వజ్రేణ శితేన వజ్రీ ।

స శక్రవజ్రాభిహతో మహాత్మా, చచాల కోపాచ్ఛ భృశం ననాద ॥ 61.15 ॥

తస్య నానద్యమానస్య కుంభకర్ణస్య ధీమతః ।

శ్రుత్వాఽతినాదం విత్రస్తా భూయో భూమిర్వితత్రసే ॥ 61.16 ॥

తత్ర కోపాన్మహేంద్రస్య కుంభకర్ణో మహాబలః ।

వికృష్టైరావతార్దంతం జఘానోరసి వాసవమ్ ॥ 61.17 ॥

కుంభకర్ణ ప్రహారతః విజఙ్గాల స వాసవః ।

తతో విషేదుస్సహసా దేవబ్రహ్మర్షిదానవాః ॥ 61.18 ॥

ప్రజాభిస్సహ శక్రశ్చ యయౌ స్థానం స్వయంభువః ।
కుంభకర్ణస్య దౌరాత్ప్యం శశంసుస్తే ప్రజాపతేః ॥ 61.19 ॥

ప్రజానాం భక్షణం చాపి దేవానాం చాపి ధర్షణమ్ ।
ఆశ్రమధ్వంసనం చాపి పరస్త్రీహరణం భృశమ్ ॥ 61.20 ॥

ఏవం ప్రజా యది త్వేషః భక్షయిష్యతి నిత్యశః ।
అచిరేణైవ కాలేన శూన్యో లోకో భవిష్యతి ॥ 61.21 ॥

వాసవస్య వచశ్రుత్వా సర్వలోకపితామహః ।
రక్షాంస్యావాహయామాస కుంభకర్ణం దదర్శ హ ॥ 61.22 ॥

కుంభకర్ణం సమీక్ష్యైవ వితత్రాస ప్రజాపతిః ।
దృష్ట్వా విశ్వాస్య చైవేదం స్వయంభూరిదమబ్రవీత్ ॥ 61.23 ॥

ధ్రువం లోకవినాశాయ పౌలస్త్యేనాసి నిర్మితః ।
తస్మాత్త్వమద్యప్రభృతి మృతకల్పశ్చయిష్యసే ॥ 61.24 ॥

బ్రహ్మశాపాభిభూతోఽథ నిపసాతాగ్రతః ప్రభోః ।
తతః పరమసంభ్రాంతః తో రావణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 61.25 ॥

వివృద్ధః కాంచనో వృక్షః ఫలకాలే నికృత్యతే ।
న నస్తారం స్వకం న్యాయ్యం శస్తుమేవం ప్రజాపతే ॥ 61.26 ॥

న మిథ్యావచనశ్చ త్వం స్వస్ప్యత్యేష న సంశయః ।
కాలస్తు క్రియతామస్య శయనే జాగరే తథా ॥ 61.27 ॥

రావణస్య వచశ్రుత్వా స్వయంభూరిదమబ్రవీత్ ॥ 61.28 ॥

శయితా హ్యేష షణ్మాసాన్ ఏకాహం జాగరిష్యతి ।
ఏకేనాహ్నీ త్వసౌ వీరః చరన్ భూమిం బుభుక్షితః ।
వ్యాత్తాస్యో భక్షయేల్లోకాన్ సంక్రుద్ధ ఇవ పావకః ॥ 61.29 ॥

సోఽసౌ వ్యసనమాపన్నః కుంభకర్ణమబోధయత్ ।
త్వత్పరాక్రమభీతశ్చ రాజా సంప్రతి రావణః ॥ 61.30 ॥

స ఏష నిర్గతో వీరః శిబిరాద్భీమవిక్రమః ।
వానరాన్ భృశసంక్రుద్ధో భక్షయన్పరిధావతి ॥ 61.31 ॥

కుంభకర్ణం సమీక్ష్యైవ హరయోఽద్య ప్రవిద్రుతాః ।
కథమేనం రణే క్రుద్ధం వారయిష్యంతి వానరాః ॥ 61.32 ॥

ఉచ్యంతాం వానరాస్సర్వే యంత్రమేతత్సముచ్చితమ్ ।
ఇతి విజ్ఞాయ హరయః భవిష్యంతీహ నిర్భయాః ॥ 61.33 ॥

విభీషణవచశ్రుత్వా హేతుమత్ సుముఖేరితమ్ ।

ఉవాచ రాఘవో వాక్యం నీలం సేనాపతిం తదా ॥ 61.34 ॥

గచ్ఛ సైన్యాని సర్వాణి వ్యూహ్యా తిష్ఠస్వ పావకే ।

ద్వారాణ్యాయ లంకాయాః చర్యాశ్చాప్యథ సంక్రమాన్ ॥ 61.35 ॥

శైలశృంగాణి వృక్షాంశ్చ శిలాశ్చాప్యపసంహర ।

తిష్ఠంతు వానరాస్సర్వే సాయుధాశ్చైలపాణయః ॥ 61.36 ॥

రాఘవేణ సమాదిష్టః నీలో హరిచమూపతిః ।

శశాస వానరానీకం యథావత్కపికుంజరః ॥ 61.37 ॥

తతో గవాక్షశ్శరభః హనూమానంగదస్తథా ।

శైలశృంగాణి శైలాభాః గృహీత్వా ద్వారమభ్యయుః ॥ 61.38 ॥

రామవాక్యముపశ్రుత్య హరయో జితకాశినః ।

పాదపైరర్థయన్వీరః వానరాః పరవాహినీమ్ ॥ 61.39 ॥

తతో హరీణాం తదనీకముగ్రం, రరాజ శైలోద్యతదీప్తహస్తమ్ ।

గిరేస్సమీపానుగతం యథైవ, మహాన్మహాంభోధరజాలముగ్రమ్ ॥ 61.40 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స తు రాక్షసశార్దులః నిద్రామదసమాకులః ।

రాజమార్గం శ్రియా జుష్టం యయౌ విపులవిక్రమః ॥ 62.1 ॥ (2 సార్లు)

రాక్షసానాం సహస్రైశ్చ వృతః పరమదుర్జయః ।

గృహీభ్యః పుష్పవర్షేణ కీర్యమాణస్తదా యయౌ ॥ 62.2 ॥

స హేమజాలవితతం భానుభాస్వరదర్శనమ్ ।

దదర్శ విపులం రమ్యం రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ ॥ 62.3 ॥

స తత్తదా సూర్య ఇవాభ్రజాలం, ప్రవిశ్య రక్షోధిపతేర్నివేశమ్ ।

దదర్శ దూరేఽగ్రజమాసనస్థం, స్వయంభువం శక్ర ఇవాసనస్థమ్ ॥ 62.4 ॥

భ్రాతుస్స భవనం గచ్ఛన్ రక్షోగణసమన్వితమ్ ।

కుంభకర్ణః పదన్యాసైః అకంపయత మేదినీమ్ ॥ 62.5 ॥

సోఽభిగమ్య గృహం భ్రాతుః కక్ష్యామభివిగాహ్య చ ।
దదర్శోద్విగ్నమాసీనం విమానే పుష్పకే గురుమ్ ॥ 62.6 ॥

అథ దృష్ట్వా దశగ్రీవః కుంభకర్ణముపస్థితమ్ ।
తూర్ణముత్థాయ సంహృష్టః సన్నికర్షముపానయత్ ॥ 62.7 ॥

అథాసీనస్య పర్యంకే కుంభకర్ణో మహాబలః ।
భ్రాతుర్వనందే చరణౌ కిం కృత్యమితి చాబ్రవీత్ ॥ 62.8 ॥

ఉత్పత్య చైనం ముదితః రావణః పరిషస్వజే ।
స భ్రాత్రా సంపరిష్వక్తః యథావచ్ఛాభినందితః ॥ 62.9 ॥

కుంభకర్ణశ్శుభం దివ్యం ప్రతిపేదే వరాసనమ్ ।
స తదాసనమాశ్రిత్య కుంభకర్ణో మహాబలః ।
సంరక్తనయనః కోపాత్ రావణం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 62.10 ॥

కిమర్థమహమాదృత్య త్వయా రాజన్ విబోధితః ।
శంస కస్మాద్భయం తేఽస్తి కోఽద్య ప్రేతో భవిష్యతి ॥ 62.11 ॥

భ్రాతరం రావణః క్రుద్ధం కుంభకర్ణమపస్థితమ్ ।
ఈషత్తు పరివృత్తాభ్యాం నేత్రాభ్యాం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 62.12 ॥

అద్య తే సుమహాన్ కాలః శయానస్య మహాబల ।
సుఖితస్త్వం న జానీషే మమ రామకృతం భయమ్ ॥ 62.13 ॥

ఏష దాశరథీ రామః సుగ్రీవసహితో బలీ ।
సముద్రం సబలస్తీర్త్వా మూలం నః పరికృంతతి ॥ 62.14 ॥

హంత పశ్యస్య లంకాయాం వనాన్యుపవనాని చ ।
సేతునా సుఖమాగమ్య వానరైకార్ణవీకృతమ్ ॥ 62.15 ॥

యే రక్షసాం ముఖ్యతమాః హతాస్తే వానరైర్యుధి ।
వానరాణాం క్షయం యుద్ధే న పశ్యామి కదాచన ॥ 62.16 ॥

న చాపి వానరా యుద్ధే జితపూర్వాః కదాచన ॥ 62.17 ॥

తదేతద్భయముత్పన్నం త్రాయస్వేమాం మహాబల ।
నాశయత్వమిమానద్య తదర్థం బోధితో భవాన్ ॥ 62.18 ॥

సర్వక్షపితకోశం చ స త్వమభ్యవపద్య మామ్ ।
త్రాయస్వేమాం పురీం లంకాం బాలవృద్ధావశేషితామ్ ॥ 62.19 ॥

భ్రాతురథే మహాబాహులా కురు కర్మ సుదుష్కరమ్ ।
మయైవం నోక్తపూర్వో హి కచ్చిద్భ్రాతః పరంతప ॥ 62.20 ॥

త్వయ్యస్తి తు మమ స్నేహః పరా సంభావనా చ మే ।

దైవాసురేషు యుద్ధేషు బహుశో రాక్షసర్షభ ।

త్వయా దేవాః ప్రతివ్యూహ్యా నిర్జితాశ్చాసురా యుధి ॥ 62.21 ॥

తదేతత్సర్వమాతిష్ఠ వీర్యం భీమపరాక్రమ ।

న హి తే సర్వభూతేషు దృశ్యతే సదృశో బలీ ॥ 62.22 ॥

కురుష్య మే ప్రియహితమేతదుత్తమం, యథాప్రియం ప్రియరణబాంధవప్రియ ।

స్వతేజసా విధమ సపత్నవాహినీం, శరద్ధనం పవన ఇవోద్యతో మహాన్ ॥62.23॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రిషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్య రాక్షసరాజస్య నిశమ్య పరిదేవితమ్ ।

కుంభకర్ణో బభాషేదం వచనం ప్రజహాస చ ॥ 63.1 ॥ (2 సార్లు)

దృష్టో దోషో హి యోఽస్మాభిః పురా మంత్రవినిర్ణయే ।

హితేష్వనభిరక్తేన సోఽయమాసాదితస్త్వయా ॥ 63.2 ॥

శీఘ్రం ఖల్వభ్యుపేతం త్వాం ఫలం పాపస్య కర్మణః ।

నిరయేష్పేవ పతనం యథా దుష్కృతకర్మణః ॥ 63.3 ॥

ప్రథమం వై మహారాజ కృత్యమేతదచింతితమ్ ।

కేవలం వీర్యదర్పేణ నానుబంధో విచారితః ॥ 63.4 ॥

యః పశ్చాత్పూర్వకార్యాణి కుర్యాదైశ్వర్యమాస్థితః ।

పూర్వం చాపరకార్యాణి న స వేద నయానయౌ ॥ 63.5 ॥

దేశకాలవిహీనాని కర్మాణి విపరీతవత్ ।

క్రియమాణాని దుష్యంతి హవీంస్యప్రయతేష్వివ ॥ 63.6 ॥

త్రయాణాం పంచథా యోగం కర్మణాం యః ప్రపశ్యతి ।

సచివైస్సమయం కృత్వా స సభ్యే వర్తతే పథి ॥ 63.7 ॥

యథాగమం చ యో రాజా సమయం విచిక్తిర్షతి ।

బుధ్యతే సచివాన్ బుద్ధ్యా సుహృదశ్చానుపశ్యతి ॥ 63.8 ॥

ధర్మమర్థం చ కామం చ సర్వాన్ వా రక్షసాం పతే ।

భజేత పురుషః కాలే త్రిణి ద్వంద్వాని వా పునః ॥ 63.9 ॥

త్రిషు చైతేషు యచ్చేష్టం శ్రుత్వా తన్నావబుధ్యతే ।
రాజా వా రాజమాత్రో వా వ్యర్థం తస్య బహుశ్రుతమ్ ॥ 63.10 ॥

ఉపప్రదానం సాంత్యం వా భేదం కాలే చ విక్రమమ్ ।
యోగం చ రక్షసాం శ్రేష్ఠ తావుభౌ చ నయానయౌ ॥ 63.11 ॥

కాలే ధర్మార్థకామాన్ యః సమ్మంత్ర్య సచివైస్సహ ।
నిషేవేతాత్మవాన్ లోకే న స వ్యసనమాఘ్నయాత్ ॥ 63.12 ॥

హితానుబంధమాలోచ్య కార్యాకార్యమిహాత్మనః ।
రాజా సహార్థతత్త్వజ్ఞైః సచివైస్స హి జీవతి ॥ 63.13 ॥

అసభిజ్ఞాయ శాస్త్రార్థాన్ పురుషాః పశుబుద్ధయః ।
ప్రాగల్భ్యాద్వక్తుమిచ్ఛంతి మంత్రేష్వభ్యంతరీకృతాః ॥ 63.14 ॥

అశాస్త్రవిదుషాం తేషాం న కార్యమహితం వచః ।
అర్థశాస్త్రానభిజ్ఞానాం విపులాం శ్రియమిచ్ఛతామ్ ॥ 63.15 ॥

అహితం చ హితాకారం ధర్మ్యాజ్ఞల్పంతి యే నరాః ।
అవేక్ష్య మంత్రబాహ్యస్తే కర్తవ్యాః కృత్యదూషణాః ॥ 63.16 ॥

వినాశయంతో భర్తారం సహితాశ్శత్రుభిర్బుధైః ।
విపరీతాని కృత్యాని కారయంతీహ మంత్రీణః ॥ 63.17 ॥

తాన్ భర్తా మిత్రసంకాశాన్ అమిత్రాన్ మంత్రనిర్ణయే ।
వ్యవహారేణ జానీయాత్ సచివానుపసంహితాన్ ॥ 63.18 ॥

చపలస్యేహ కృత్యాని సహసాఽనుప్రధావతః ।
ఛిద్రమన్యే ప్రపద్యంతే క్రౌంచస్య ఖమివ ద్విజాః ॥ 63.19 ॥

యో హి శత్రుమవిజ్ఞాయ నాత్మానమభిరక్షతి ।
అవాప్నోతి హి సోఽనర్థాన్ స్థానాచ్చ వ్యవరోప్యతే ॥ 63.20 ॥

యదుక్తమిహ తే పూర్వం క్రియతామనుజేన చ ।
తదేవ నో హితం కార్యం యదిచ్ఛసి చ తత్కురు ॥ 63.21 ॥

తత్తు శ్రుత్వా దశగ్రీవః కుంభకర్ణస్య భాషితమ్ ।
భ్రుకుటిం చైవ సంచక్రే క్రుద్ధశ్చైనమభాషత ॥ 63.22 ॥

మాన్యో గురురివాచార్యః కిం మాం త్వమనుశాససి ।
కిమేవం వాక్చమం కృత్వా కాలే యుక్తం విధీయతామ్ ॥ 63.23 ॥

విభ్రమాచ్చిత్తమోహాద్వా బలవీర్యాశ్రయేణ వా ।
నాభిపన్నమిదానీం యత్ వ్యర్థాస్తస్య పునః కథాః ॥ 63.24 ॥

అస్మిన్ కాలే తు యద్యుక్తం తదిదానీం విధీయతామ్ ।
 గతం తు నానుశోచంతి గతం తు గత మేవ హి ॥ 63.25 ॥
 మమాపనయజం దోషం విక్రమేణ సమీకురు ।
 యది ఖల్వస్తి మే స్నేహాః విక్రమం వాఽవగచ్ఛసి ।
 యది వా కార్యమేతత్తే హృది కార్యతమం మతమ్ ॥ 63.26 ॥
 స సుహృద్యో విపన్నార్థం దీనమభ్యవపద్యతే ।
 స బంధుర్యోఽపనీతేషు సాహాయ్యాయోపకల్పతే ॥ 63.27 ॥
 తమధైవం బ్రువాణం తు వచనం ధీరదారుణమ్ ।
 రుష్టోఽయమితి విజ్ఞాయ శనైశ్చక్షుమువాచ హ ॥ 63.28 ॥
 అతీవ హి సమాలక్ష్య భ్రాతరం క్షుభితేంద్రియమ్ ।
 కుంభకర్ణశ్శనైర్వాక్యం బభాషే పరిసాంత్యయన్ ॥ 63.29 ॥
 అలం రాక్షసరాజేంద్ర సంతాపముపపద్య తే ।
 రోషం చ సంపరిత్యజ్య స్వస్థో భవితుమర్హసి ॥ 63.30 ॥
 నైతన్మనసి కర్తవ్యం మయి జీవతి పార్థివ ।
 తమహం నాశయిష్యామి యత్కృతే పరితప్యసే ॥ 63.31 ॥
 అవశ్యం తు హితం వాచ్యం సర్వావస్థం మయా తవ ।
 బంధుభావాదభిహితం భ్రాతృస్నేహోచ్చ పార్థివ ॥ 63.32 ॥
 సదృశం యత్తు కాలేఽస్మిన్ కర్తుం స్నిగ్ధేన బంధునా ।
 శత్రూణాం కదనం పశ్య క్రియమాణం మయా రణే ॥ 63.33 ॥
 అద్య పశ్య మహాబాహు మయా సమరమూర్ధని ।
 హతే రామే సహ భ్రాత్రా ద్రవంతీం పరవాహినీమ్ ॥ 63.34 ॥
 అద్య రామస్య తద్దుష్ట్యా మయాఽఽనీతం రణాచ్ఛిరః ।
 సుఖీ భవ మహాబాహు సీతా భవతు దుఃఖితా ॥ 63.35 ॥
 అద్య రామస్య పశ్యంతు నిధనం సుమహత్ప్రియమ్ ।
 లంకాయాం రాక్షసాస్సర్వే యే తే నిహతబాంధవాః ॥ 63.36 ॥
 అద్య శోకపరీతానాం స్వబంధువధకారణాత్ ।
 శత్రోర్యుధి వినాశేన కరోమ్యాస్రప్రమార్జనమ్ ॥ 63.37 ॥
 అద్య పర్వతసంకాశం ససూర్యమివ తోయదమ్ ।
 వికీర్ణం పశ్య సమరే సుగ్రీవం ప్లవగోత్తమమ్ ॥ 63.38 ॥
 కథం త్వం రాక్షసైరేభిః మయా చ పరిరక్షితః ।
 జిఘాంసుభిర్దాశరథిం వధ్యసే త్వమిహానఘ ॥ 63.39 ॥

అథ పూర్వం హతే తేన మయి త్వాం హంతి రాఘవః ।
నాహమాత్మని సంతాపం గచ్ఛేయం రాక్షసాధిప ॥ 63.40 ॥

కామం త్విదానీమపి మాం వ్యాదిశ త్వం పరంతప ।
న పరః ప్రేషణీయస్తే యుద్ధాయాతులవిక్రమ ॥ 63.41 ॥

అహముత్పాదయిష్యామి శత్రూంస్తవ మహాబల ॥ 63.42 ॥
యది శక్రో యది యమః యది పావకమారుతౌ ।
తానహం యోధయిష్యామి కుబేరవరుణావపి ॥ 63.43 ॥

గిరిమాత్రశరీరస్య శితశూలధరస్య మే ।
నర్దతస్తీక్ష్ణదంష్ట్రస్య బిభీయాచ్చ పురందరః ॥ 63.44 ॥

అథవా త్యక్తశస్త్రస్య మృద్నతస్తరసా రిపూన్ ।
న మే ప్రతిముఖే స్థాతుం కశ్చిచ్ఛక్తో జిజీవిషుః ॥ 63.45 ॥

వైవ శక్త్యా న గదయా నాసినా నిశితైశ్శరైః ।
హస్తాభ్యామేవ సంరబ్ధః హనిష్యామ్యపి వజ్రణమ్ ॥ 63.46 ॥

యది మే ముష్టివేగం సః రాఘవోఽద్య సహిష్యతే ।
తతః పాస్యంతి బాణౌఘాః రుధిరం రాఘవస్య తు ॥ 63.47 ॥

చింతయా బాధ్యసే రాజన్ కిమర్థం మయి తిష్ఠతి ।
సోఽహం శత్రువినాశాయ తవ నిర్యాతుముద్యతః ॥ 63.48 ॥

ముంచ రామాద్భయం రాజన్ హనిష్యామీహ సంయుగే ।
రాఘవం లక్ష్మణం చైవ సుగ్రీవం చ మహాబలమ్ ।
హనూమంతం చ రక్షోఘ్నం లంకా యేన ప్రదీపితా ॥ 63.49 ॥

హరీంశ్చాపి హనిష్యామి సంయుగే సమవస్థితాన్ ।
అసాధారణమిచ్ఛామి తవ దాతుం మహద్యశః ॥ 63.50 ॥

యది చేంద్రాద్భయం రాజన్ యది వాఽపి స్వయంభువః ॥ 63.51 ॥

అపి దేవాశ్చయిష్యంతే క్రుద్ధే మయి మహీతలే ।
యమం చ శమయిష్యామి భక్షయిష్యామి పావకమ్ ।
ఆదిత్యం పాతయిష్యామి సనక్షత్రం మహీతలే ॥ 63.52 ॥

శతక్రతుం వధిష్యామి పాస్యామి వరుణాలయమ్ ।
పర్వతాంశ్చుర్ణయిష్యామి దారయిష్యామి మేదినిమ్ ॥ 63.53 ॥

దీర్ఘకాలం ప్రసుప్తస్య కుంభకర్ణస్య విక్రమమ్ ।
అద్య పశ్యంతు భూతాని భక్ష్యమాణాని సర్వశః ॥ 63.54 ॥

నన్విదం త్రిదివం సర్వమ్ ఆహారస్య న పూర్యతే || 63.55 ||

వధేన తే దాశరథేస్సుఖార్థం, సుఖం సమాహర్తుమహం ప్రజామి ।

నిహత్య రామం సహ లక్ష్మణేన, ఖాదామి సర్వాన్ హరియూధముఖ్యాన్ || 63.56 ||

రమస్య కామం పిబ చాగ్ర్యవారుణీం, కురుస్వ కృత్యాని వినీయతాం జ్వరః ।

మయాఽద్య రామే గమితే యమక్షయం, చిరాయ సీతా వశగా భవిష్యతి ||63.57|| (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రిషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుష్షష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ||

తదుక్తమతికాయస్య బలినో బాహుశాలినః ।

కుంభకర్ణస్య వచనం శ్రుత్వోవాచ మహేలాదరః || 64.1 || (2 సార్లు)

కుంభకర్ణ కులే జాతః ధృష్టః ప్రాకృతదర్శనః ।

అవలిష్టో న శక్నోషి కృత్యం సర్వత్ర వేదితుమ్ || 64.2 ||

న హి రాజా న జానీతే కుంభకర్ణ నయానయౌ ।

త్వం తు కైశోరకాద్ధృష్టః కేవలం వక్తుమిచ్ఛసి || 64.3 ||

స్థానం వృద్ధిం చ హానిం చ దేశకాలవిభాగవిత్ ।

ఆత్మనశ్చ పరేషాం చ బుధ్యతే రాక్షసర్షభః || 64.4 ||

యత్తు శక్యం బలవతా కర్తుం ప్రాకృతబుద్ధినా ।

అనుపాసితవృద్ధేన కః కుర్యాత్తాదృశం బుధః || 64.5 ||

యాంస్తు ధర్మార్థకామాంస్త్వం బ్రవీషి పృథగాశ్రయాన్ ।

అనుబోద్ధుం స్వభావే తాన్ నహి లక్షణమస్తి తే || 64.6 ||

కర్మ చైవ హి సర్వేషాం కారణానాం ప్రయోజకమ్ ।

శ్రేయః పాపీయసాం చాత్ర ఫలం భవతి కర్మణామ్ || 64.7 ||

నిశ్రేయసఫలావేవ ధర్మార్థావితరావపి ।

అధర్మానర్థయోః ప్రాప్తిః ఫలం చ ప్రత్యవాయికమ్ || 64.8 ||

ఐహలౌకికపారత్రం కర్మ పుంభిర్నిషేవ్యతే ।

కర్మాణ్యపి తు కళ్యాణి లభతే కామమాస్థితః || 64.9 ||

తత్ర క్లుప్తమిదం రాజ్ఞా హృది కార్యం మతం చ నః ।

శత్రో హి సాహసం యత్యాత్ కిమివాత్రాపనీయతామ్ ॥ 64.10 ॥

ఏకస్యైవాభియానే తు హేతుర్యః ప్రకృతస్త్వయా ।

తత్రాప్యనుపపన్నం తే వక్ష్యామి యదసాధు చ ॥ 64.11 ॥

యేన పూర్వం జనస్థానే బహవోఽతిబలా హతాః ।

రాక్షసా రాఘవం తం త్వం కథమేకో జయిష్యసి ॥ 64.12 ॥

యే పురా నిర్జితాస్తేన జనస్థానే మహాజనః ।

రాక్షసాంస్తాన్ పురే సర్వాన్ భీతానద్యాపి పశ్యసి ॥ 64.13 ॥

తం సింహమివ సంక్రుద్ధం రామం దశరథాత్మజమ్ ।

సర్పం సుప్తమివాబుధ్య ప్రబోధయితుమిచ్ఛసి ॥ 64.14 ॥

జ్వలంతం తేజసా నిత్యం క్రోధేన చ దురాసదమ్ ।

కస్తం మృత్యుమివాసహ్యామ్ ఆసాదయితుమర్హతి ॥ 64.15 ॥

సంశయస్థమిదం సర్వం శత్రోః ప్రతిసమాసనే ।

ఏకస్య గమనం తత్ర నహి మే రోచతే భృశమ్ ॥ 64.16 ॥

హీనార్థస్సుసమృద్ధార్థం కో రిపుం ప్రాకృతం యథా ।

నిశ్చిత్య జీవితత్యాగే వశమానేతుమిచ్ఛతి ॥ 64.17 ॥

యస్య నాస్తి మనుష్యేషు సదృశో రాక్షసోత్తమ ।

కథమాశంససే యోద్ధుం తుల్యేనేంద్రవివస్వతోః ॥ 64.18 ॥

ఏవముక్త్యా తు సంరబ్ధః కుంభకర్ణం మహేందరః ।

ఉవాచ రక్షసాం మధ్యే రావణం లోకరావణమ్ ॥ 64.19 ॥

లబ్ధ్యా పునస్త్వం వైదేహీం కిమర్థం సంప్రజల్పసి ।

యదీచ్ఛసి తదా సీతా వశగా తే భవిష్యతి ॥ 64.20 ॥

దృష్టః కశ్చిదుపాయో మే సీతోపస్థానకారకః ।

రుచిరశ్చేత్స్వయా బుద్ధ్యా రాక్షసేశ్వర తం శృణు ॥ 64.21 ॥

అహం ద్విజిహ్వాః సంఘోదీ కుంభకర్ణో వితర్దనః ।

పంచ రామవధాయైతే నిర్యాంతీత్యవఘోషయ ॥ 64.22 ॥

తతో గత్వా వయం యుద్ధం దాస్యామస్తస్య యత్నతః ।

జేష్యామో యది తే శత్రూన్ నోపాయైః కృత్యమస్తి నః ॥ 64.23 ॥

అథ జీవతి నశ్శత్రుః వయం చ కృతసంయుగాః ।

తతస్తదభిపత్యామః మనసా యత్యమీక్షితమ్ ॥ 64.24 ॥

వయం యుద్ధాదిహైష్యామః రుధిరేణ సముక్షితాః ।

విదార్య స్వతనుం బాణైః రామనామాంకితైశ్శితైః ॥ 64.25 ॥

భక్షితో రాఘవోఽస్మాభిః లక్ష్మణశ్చేతి వాదినః ।

తవ పాదౌ గ్రహీష్యామః త్వం నః కామం ప్రపూరయ ॥ 64.26 ॥

తతోఽవఘోషయ పురే గజస్కంధేన పార్థివ ।

హతో రామస్సహ భ్రాత్రా ససైన్య ఇతి సర్వతః ॥ 64.27 ॥

ప్రీతో నామ తతో భూత్వా భృత్యానాం త్వమరిందమ ।

భోగాంశ్చ పరివారాంశ్చ కామాంశ్చ వసు దాపయ ॥ 64.28 ॥

తతో మాల్యాని వాసాంసి వీరాణామనులేపనమ్ ।

పేయం చ బహు యోధేభ్యః స్వయం చ ముదితః పిబ ॥ 64.29 ॥

తతోఽస్మిన్ బహులీభూతే కౌలీనే సర్వతో గతే ।

భక్షితస్ససుహృద్రామః రాక్షసైరితి విశ్రుతే ॥ 64.30 ॥

ప్రవిశ్యాశ్వాస్య చాపి త్వం సీతాం రహసి సాంత్యయ ।

ధనధాన్యైశ్చ కామైశ్చ రత్నైశ్చైనాం ప్రలోభయ ॥ 64.31 ॥

అనయోపధయా రాజన్ భయశోకానుబంధయా ।

అకామాత్వద్వశం సీతా నష్టనాథా గమిష్యతి ॥ 64.32 ॥

రంజనీయం హి భర్తారం వినష్టమవగమ్య సా ।

వైరాశ్యాత్ స్త్రీలఘుత్వాచ్చ త్వద్వశం ప్రతిపత్స్యతే ॥ 64.33 ॥

సా పురా సుఖసంవృద్ధా సుఖార్థా దుఃఖకర్చితా ।

త్వయ్యధీనం సుఖం జ్ఞాత్వా సర్వథోపగమిష్యతి ॥ 64.34 ॥

ఏతత్సునీతం మమ దర్శనేన, రామం హి దృష్ట్వైవ భవేదనర్థః ।

ఇహైవ తే సేత్యతి మోత్సుకో భూః, మహానయుద్ధేన సుఖస్య లాభః ॥ 64.35 ॥

అదృష్టసైన్యో హ్యనవాప్తసంశయః, రిపూనయుద్ధేన జయన్నరాధిపః ।

యశశ్చ పుణ్యం చ మహాన్మహీపతే, శ్రియం చ కీర్తిం చ చిరం సమశ్నుతే ॥ 64.36 ॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుష్షష్ఠితమస్సర్గః

అథ పంచషష్ఠితమస్సర్గః

స తథోక్తస్తు నిర్భర్త్య కుంభకర్ణో మహోదరమ్ ।

అబ్రవీద్రాక్షసశ్రేష్ఠం భ్రాతరం రావణం తతః ॥ 65.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -
 కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రీయశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
 శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననవ్తతమస్కర్షః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయుయౌ ।
 దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
 మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతి ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
 ఆస్మతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
 అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణీనాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥
 యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥
 ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యాయశ్చాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
 ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్రితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥
 సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥
 దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽహం హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥
 గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥
 విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రవైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్ససమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్చినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిపక్రమణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనశతతమస్కంధః

అథ క్షమాప్రార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

